Türk Dünyası Edebiyatında Şiir

1. İran Tebriz kenti civarında yaşayan Azeri-Türk asıllı bir şairdir. Farsça şiirleriyle tanındığından İranlılar onu “Çağdaş Hafız” olarak niteler. Annesinin ısrarı ile Türkçe şiirler de yazmıştır. Tasavvufla da ilgilenen şair, Kur'an ayetlerini levhalara yazarak hat sanatında da kendini gösterir. Âşık tarzı şiire, geleneksel söz kalıplarına, atasözleri ve deyimlere yer vererek yeni bir çığır açmıştır. Güney Azerbaycan Türkçesini ayağa kaldırmış olan şair, kültürü sanatkârane bir şekilde işleyerek mahallîden evrensele ulaşmıştır. Şiirleri âdeta bir destan gibi bütün Türklerin kültür değerlerini canlı, renkli bir şekilde yansıtır.

Bu parçada sözü edilen şair aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bahtiyar Vahapzade
B) Şehriyar
C) Hafız Nimetullah
D) Aybek
E) Özker Yaşın

2. Bu yol Kerkük yolıdı
Yağmur dögi dolıdı
Üstüme kölge geldi
Zannettim yâr kolıdı
Ah nenni nenni vah nenni vah nenni
Yâr nenni nenni
Bir yâr sevdim Mardinni
Çekemedim derdini

Bu parçanın nazım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Koşma
B) Semai
C) Türkü
D) Şarkı
E) Mâni

3. Bu dil bizim ruhumuz, eşgımız, canımızdır,
Bu dil birbirimizle ehdi-peymanımızdır.
Bu dil tanıtmış bize bu dünyada her şeyi
Bu dil ecdadımızın bize goyup getdiyi
En gıymetli mirasdır, onu gözlerimiz tek
Goruyub, nesillere biz de hediyye verek.

“Dil” **bu metinde aşağıdakilerden hangisiyle <u>ilişkilendirilmemiştir</u>?**

A) aşk
B) nesil
C) can
D) miras
E) ruh

4. İçimi göstermedim cahil tutan gözgüye
Üzde gülüp ürekde müşgülüme ağladım
Milletimin derdini unvanlayıp özgeye
Başkasının yasında öz ölüme ağladım

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u>?

A) Redif kullanılmıştır.
B) Nazım birimi dörtlüktür.
C) Anlaşılması güç bir dil kullanılmıştır.
D) Hece ölçüsü tercih edilmiştir.
E) Çapraz kafiye düzeniyle yazılmıştır.

5. Çağırır şimdi bütün milleti imdada vatan,
Değişilmez ey oğul, cennete dünyada vatan.

Vatan aşkından yücelsin bütün isteklerimiz,
Yaşasın arzuda, amaçta, temennada vatan

Vatan aşkından alır Bahtiyar öz kudretini
Dövünür kalbi gibi her yeni mısrada vatan

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yurt sevgisi
B) Özgürlük
C) Gelecek kaygısı
D) Hayatın zorlukları
E) Dinî değerler

6. Arzuyla imkânın davası bitmez
Kocalttı bu cenkler, davalar bizi
Peşinden koştukça biz, arzuların
Vakt da ardımızdan kovalar bizi

Bu dörtlükte kullanılan kafiyenin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yarım
B) Tam
C) Zengin
D) Tunç
E) Cinaslı

7. Bir hayvana bir insan hünerle galiptir.
Çünki farz olmuştur ilim bu ümmete,
Kimge tabi olmayan kitaba tabidir.
Hünersizlik yakışmaz bizim millete,
Bin kılıca bir kalem daim galiptir.

Bu dizelerin şairi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İnançlı olduğuna
B) Milletini sevdiğine
C) İlme önem verdiğine
D) İnsanı önemsediğine
E) Savaşa karşı olduğuna

8. Deyirem sefası bitdi ömrümün,
İndi dağ çıhıram, düze elveda.
Göze duman cökür, başa gar yağır,
Bahara elveda, yaza elveda.

Bu dizelere hâkim olan duygu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hüzün
B) Pişmanlık
C) Yalnızlık
D) Ayrılık
E) Özlem

9. I

Nerde beni gül koynunda doğuran,
Hamurumu gözyaşıyla yoğuran,
Beşiğimde, layla balam, çağıran,
Azerbaycan, benim bahtsız anam oy!
Neçe bir yıl hasretine yanam oy!

II

Melek kebi gözel bir kuş,
Tal şâhıga kelib kondı.
Dedim: "Kuşça, yanımga tüş,
Yaş könlimge elem toldı.
Biraz küyle, şe'rin söyle,
Mahzun ruhım kanat kaksın!
Sırlı, gözel nağmelerin
Emelimnin şem'in yaksın."

Numaralanmış metinlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. metinde söz sanatlarına yer verilmiştir.
B) II. metin Türkiye Türkçesiyle söylenmiştir.
C) I. metinde redif ve kafiyeye yer verilmiştir.
D) II. metinde bireysel bir tema işlenmiştir.
E) Her iki metin de hece ölçüsüyle yazılmıştır.

10. Tanırsın beni geriliğimden (I), ışıksızlığımdan
Ben Mau Mau, ben Kongolu
Ben özgürlük (II) için savaşan zenci,
Ben zırhlı taşıtlar altında ezilen (III) Kıbrıslı Şerife Abla
Ben Cezayirli zavallı Cemile
Nasıl yeşertir (IV) düşüncelerini (V)

Bu dizelerde geçen sözcüklerden hangisi "her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu" **anlamını taşımaktadır?**

A) I.
B) II.
C) III.
D) IV.
E) V.

11. I

Felek varlığımı genç iken ezdi,
Gelbimde elemler, acılar gezdi,
Emel göncesini yad eller ezdi,
Yerinde yıpranmış laleler galdı.

II

Ezizim ulu dağlar,
Çeşmeli sulu dağlar,
Burda bir gerib ölmüş
Göy kişner, bulud ağlar

Numaralanmış metinlerin nazım biçimleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II
A)	Koşma	mâni
B)	Semai	ilahi
C)	Mâni	türkü
D)	Semai	destan
E)	Varsağı	şarkı

12. Torpag, o yaşıl gölgeli torpag
Goynunda mezarım da seslenir
Rüzgârla düşen her sarı yarpag
Ruhumda coşan şargını dinler.

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Hece ölçüsü kullanılmıştır.
B) Kafiye düzeni abab şeklindedir.
C) Ek hâlinde redif kullanılmıştır.
D) Tam kafiye kullanılmıştır.
E) Nazım birimi dörtlüktür.

